

יום כיפור ON שמונה עשרה AS PART OF וידוי

Rabbi Dr. Ephraim Kanarfogel, during the course of delivering a shiur in Hillcrest, New York, at the home of my friend, Harry Peters, before the ימים נוראים this past year, repeated a question that he had heard from Rabbi Joseph Soloveitchik, z"l. The question arises from the following:

רמב"ם הלכות תשובה פרק א' הלכה א'—כל מצות שבתורה בין עשה בין לא תעשה אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל—ל ברוך הוא שנאמר איש או אשה כי יעשו וגו' והתודו את המאטם אשר עשו; זה וידוי דברים, וידוי זה מצות עשה, כיצד מתודין? אומר אנא השם הטאתי עויתי פשעתי לפניך ועשיתי כך וכך והרי נחמתי ובושתי במעשי ולעולם איני חוזר לדבר זה, וזהו עיקרו של וידוי.

Translation: Concerning all the Mitzvos found in the Torah, whether positive or negative commandments, if a person violates any of them, whether intentionally or unintentionally, he must during the course of repenting, express contriteness before G-d, as it is written: man or woman when they shall, etc., they shall express contriteness for having sinned. Those words established the requirement that it is necessary to convey contriteness in words. The act of expressing contriteness is a positive commandment. What words need to be expressed to fulfill this requirement? He must say: O Hashem, I have sinned, transgressed and erred before You. I committed the following sin: . . . I am sorry and embarrassed by my actions. I shall never commit that sin again. Those are the key words within an expression of contriteness.

The Rav asked: when within the תפילות of יום כיפור do we perform the third step in the path of תשובה outlined by the רמב"ם; i.e. saying זה לדבר זה, and I will never repeat that sin? Rabbi Kanarfogel suggested that the following line in the paragraph of תשובה א—להי עד שלא נוצרתי:

יהי רצון מלפניך, ה' אלהי וא—להי אבותי, שלא אחטא עוד.

Perhaps we can suggest an additional answer. In last week's newsletter we examined the wording for וידוי as found in both the תלמוד בבלי and the תלמוד ירושלמי. We noted that the wording for וידוי as found in the תלמוד בבלי did not contain language that included a promise not to again commit the same sin. We also pointed out that in contrast, the wording for וידוי found תלמוד ירושלמי does include such a promise:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת יומא פרק ח', הלכה ז'—כיצד הוא מתודה? ר' ברכיה בשם ר' בא בר בינה רבוני, הטאתי, ומירע עשיתי, ובדעת רעה הייתי עומד, ובדרך רחוקה הייתי מהלך. וכשם שעשיתי, איני עושה. יהי' מלפניך ה' אלהי שתכפר לי על כל פשעי ותמחול לי על כל עונותי ותסלח לי על כל הטאתי.

Translation: With what words does a person express his contrition? Rabbi Berachya in the name of Rabbi Bah son of Binah: My Lord, I have sinned, evil I have done; I have had an evil outlook; and I have

travelled far from the correct path. As I have done in the past, I commit not to do again. May it be your will, G-d, my G-d, that you forgive me all my sins of whatever kind.

Rabbi Kasriel Aharon Natan in his commentary 'כתר המלך' to the משנה תורה's רמב"ם points to the above excerpt from the תלמוד ירושלמי as the source for the רמב"ם's third stage of תשובה:

כתר המלך הלכות תשובה פרק א'–הלכה א'–וידוי זה [וכו'] כיצד מתודין אומר אנא השם חטאתי עויתי פשעתי וכו' ולעולם איני חוזר לדבר זה וזהו עיקרו של וידוי. והנה מה שכתב רבינו ואומר ולעולם איני חוזר לדבר זה. בגמ' דידן לא נמצא נוסח זה ורק הוא מהירושלמי מסכת יומא דאיתא שם רב וכו' חטאתי ומרע [וכו'] עשיתי וכשם שעשיתי איני עושה וכו'. וכ"ה במדרש רבה ויקרא הובא בילקוט ישעיהו נ"ה וכל מה שעשיתי לא אעשה עוד כמוהו וזהו דברי רבינו דאומר ולעולם אינו חוזר.

Translation: Expressing contriteness, etc. How does one fulfill that requirement? He says: O Hashem, I have sinned, transgressed and erred, etc. I shall never commit that sin again. Those are the key words within an expression of contrition. What the Rambam wrote, that a person must say: I shall never commit that sin again, is a requirement not found in the Talmud Bavli. It is, however, found in the Talmud Yerushalmi, Maseches Yuma; Rabbi Bah says: My Lord, I have sinned, evil I have done; I have had an evil outlook; and I have travelled far from the correct path. As I have done in the past, I commit not to do again. We find a similar statement in the Midrash Rabbah for Vayikra which is recorded in the Yalkut Shimoni: all that I have done wrong in the past, I will no longer do. That is the source of the words chosen by the Rambam-that a person must say: I will not commit that sin again.

I reviewed the Rav's question with Rabbi Eliyahu Soloveitchik, the son of Rabbi Aharon Soloveitchik, z"l, and Rosh Yeshiva at Lander College, who we in Hillcrest are fortunate to have live within our midst. He suggested that the reason that we do not include a promise not to repeat our sins in the תפילות of יום כיפור may be because חז"ל recognized that to require such a promise is somewhat futile since inevitably each of us will commit the same sin again. Several weeks later, I came across the following statement found in many Sephardic מהזורים for יום כיפור that appears to echo Rabbi Eliyahu Soloveitchik's explanation:

1. Rabbi Kasriel Aharon Natan. Born in the year 5606 (1846), passed away in the year 5682 (1922). Rabbi Kasriel was born in the year 5606 (1846) in the village of Lechkeve in the Lithuanian District of Jamot. He was the son-in-law of Rabbi Moshe Yitzchak Rabbel one of the leading rabbis of the generation and who served as the Rabbi of many prestigious communities, Sasmokin, Libavoi, and Goldingn in Korland; and Ponevitch and Plonigen in Lithuania. Rabbi Rabbel's last position was as the head of the Ecclesiastical Court of Agostav in Poland where he served until his passing in the year 5630 (1870) when he was succeeded by Rabbi Kasriel Aharon. (Bar Ilan Digital Library)

אֱלֹהֵי עַד שְׁלֹא נִוְצַרְתִּי אִינִי כְדָאֵי . וְעַכְשָׁיו שְׁנוּצַרְתִּי
 כְּאֵלוֹ לֹא נִוְצַרְתִּי . עַפְרֵי אֲנִי בְּחַיִּי קַל וְחֹמֶר
 בְּמִיתָתִי . הֲרִי אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי
 כְּכִלִּי כָּלֹא בּוֹשָׁה וְכִלְיָמָה . וְצָרִיךָ הָיִיתִי לֹמֵר שׁוֹב
 לֹא אֶעֱשֶׂה לִּוְלִי כִּי יִגְוַרְתִּי מִתְּצַר הֲרַע כִּי הוּא מֵאֵשׁ
 וְאֲנִי בְּשָׂר וְדָם וְלֹא אוֹכֵל לוֹ וְאִזּוֹ אֵהְיֶה מוֹסִיף עַל
 חַטָּאתַי פְּשַׁע . אֲכַל יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי שְׁלֹא אֶחְטֵא עוֹד . וּמָה שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ מִחֹק
 כְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיבִים . אֲכַל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִין וְחוֹלְאִים
 רָעִים : יְהִי לְרְצוֹן אֲמַרִי כִּי וְהִגִּינוֹן לְפִי לְפָנֶיךָ יְהוָה
 צוּרִי וְנֶאֱלֵי : יֵשׁ מוֹסָפִים לְפֶתַח אֵלֶיךָ לְלוֹד :

Translation: G-d, even before I was born, I was unworthy . . . I should be saying that I will not commit these sins again but I hesitate to do so because I am afraid of the evil inclination. The evil inclination is like fire and I am only a mortal being. Thus, I will not be able to repel it. If I were to sin again after promising not to, I would be adding to my sins. But may it be Your will G-d that I not sin again . . .

The source for the Sephardic practice is the following directive found in **חמדת ימים חלק ג', פרק ג'**:

נוסח שישי להוסיף באמירת יה"ר שלא
 אחטא עוד
 (מו) ושוב אחרי כן ישלים תפילתו ויאמר אלהי
 עד שלא נוצרתי וכו', וביהי רצון
 שלא אחטא יוסיף קודם זה הנוסח.
 וצריך הייתי לומר שוב לא אקשה לולא כי
 יגורתי מהיצר הרע כי הוא מאש ואני בשד
 ודם ולא אוכל לו ואז אהיה מוסיף על חטאתי
 פשע, אבל יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי
 שלא אחטא וכו', וכן כתוב בספרים ישנים והנאני
 הדבר יקן לפי הנוסח שלנו אין קשר לדברינו.

Translation: After reciting Viduy, he completes Shemona Esrei. He should include the paragraph that begins: Elokei Ad Sh'Lo Notzarti, etc. After the words: Yihei Ratzon Sh'Lo Echta, he should add: I should be saying that I will not commit these sins again . . . So it is written in older books. This must be the correct practice because if you omit these words, there is no link between this paragraph and what was said before it.

Perhaps the key to understanding the **וידוי** that is included in the **תפילות** of **יום כיפור** lies in the following disagreement:

תלמוד בבלי מסכת יומא דף פו' עמ' ב'—וצריך לפרוט את החטא, שנאמר (שמות לב) **אנא חטא העם הזה חטאה גדלה ויעשו להם אלהי זהב**, דברי רבי יהודה בן בבא. רבי עקיבא

אומר: אשרי נשוי פשע כסוי הטאה. אלא מהו שאמר משה ויעשו להם אלהי זהב – כדרבי ינאי. דאמר רבי ינאי: אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, כסף וזהב שהרבית להם לישראל עד שאמרו די – גרם להם שיעשו אלהי זהב.

Translation: It is necessary to confess the sin in detail, as it is said: This people have sinned a great sin, and have made for themselves a god of gold. This represents the view of R. Judah b. Baba. R. Akiba said: It is not necessary to list one's sins in detail, as it is said: (Tehiilim 32, 1) 'Happy is he whose transgression is covered, whose sin is pardoned.' Then why did Moshe say: 'And have made them a god of gold'? That is to be explained in accord with R. Jannai, for R. Jannai reported: Moshe said before the Holy One, blessed be He: The silver and gold which You bestowed unto Israel until they said 'enough!' has caused them to make golden gods.

The רמב"ם explains the reason why we need not detail the sins that we commit:

רמב"ם הלכות תשובה פרק ב' הלכה ה' – ושבח גדול לשב שיתודה ברבים ויודיע פשעיו להם ומגלה עבירות שבינו לבין חבירו לאחריים ואומר להם אמנם הטאתי לפלוני ועשיתי לו כך וכך והריני היום שב ומתנחם, וכל המתנחם ואינו מודיע אלא מכסה פשעיו אין תשובתו נמורה שנאמר מכסה פשעיו לא יצליח. במה דברים אמורים? בעבירות שבין אדם לחבירו אבל בעבירות שבין אדם למקום אינו צריך לפרסם עצמו ועזות פנים היא לו אם גילם, אלא שב לפני האל – ל ברוך הוא ופורט הטאיו לפניו ומתודה עליהם לפני רבים סתם, וטובה היא לו שלא נתגלה עונו שנאמר אשרי נשוי פשע כסוי הטאה. השגת הראב"ד – במה דברים אמורים בעבירות שבין אדם לחבירו. א"א וכן עבירות המפורסמות ומגולות אף על פי שאינן עם חבירו שכמו שנתפרסם החטא כך צריך לפרסם התשובה ויתבייש ברבים.

Translation: It is a great tribute to a person who repents that he confess publicly and acknowledge his sins and announce the transgressions that he committed against his fellow men and say to them: indeed, I have sinned against this person and did so and so to him. I hereby regret my actions and repent for them. Anyone who is haughty and does not acknowledge the wrongs he has done to individuals but instead covers up his sins, his repentance is not accepted, as it is written: (Mishlei 28, 13) He who conceals his sin will not persevere. In what cases do those rules apply? Sins between man and man but concerning sins between man and G-d, he is not required to publicly announce them and in fact it would be insolent to do so. What does he do? He repents before G-d and lists his sins and expresses contriteness concerning them in public but in a general statement. It is better that he not proclaim his sin publicly based on the verse: 'Happy is he whose transgression is covered, whose sin is pardoned. RAVAD-Concerning what circumstances is the Rambam speaking? Sins between man and man and concerning sins between man and G-d that a person violated publicly and openly. Although those sins are not between man and man, the contrition for them must be expressed publicly because the sin occurred publicly. So too he must express his contriteness publicly and to be publicly humiliated thereby.

Do we accept the opinion of רבי עקיבא that it is not necessary to detail our sins? The fact the we recite so many lines that begin with the words: על הטא appears to indicate that we do not accept רבי עקיבא's opinion. However, since we recite those lines in the plural

להבין את התפלה

person and not in the singular, we may be indicating that we do accept עקיבא רבי's opinion. Here are is how this issue was viewed by two major Halachic authorities:

טור אורה היים הלכות יום הכפורים סימן תרז'—ועיקר הוידוי הוא אבל אנהנו הטאנו אלא שנהנו לומר גם שאר דברים כגון מה נאמר לפניך ואתה יודע רזי עולם ועל הטא ועל הטאים ואלהי עד שלא נוצרת. ובאשכנז נוהגין לומר על הטא על סדר אלפא ביתא ומפרטין בו החטאים וכ"כ רב עמרם וכ"כ הרמב"ם ז"ל והר"י כתב שצריך לפרט החטא. ובספרד אין נוהגין לאומרו. וכן נראה שא"צ לפרט החטא שר"ע אומר שא"צ לפרט החטא והלכתא כדבריו.

Translation: The words: but we have sinned, constitute the key words within an expression of contrition. Nevertheless, it became customary to add additional statements such as: what can we say before You; You know the secrets of each person; concerning the sin and sins; and G-d, even before I was born, I was not worthy of being created. In Ashkenaz, it is customary to recite lines that begin with the words: concerning my sin, that follow each other in alphabetical order. It is further their custom to recite a detailed list of sins. That practice follows the opinion of Rav Amrom and the Rambam and the R'I. However, the Jews of Spain do not follow that custom. It appears to me that it is not necessary to provide a detailed list of sins. That practice is in accordance with the opinion of Rabbi Akiva that it is not necessary to present a detailed list of sins and the opinion of Rabbi Akiva has been adopted as the proper practice.

The שולחן ערוך and the רמ"א provide the following:

שולחן ערוך אורה היים הלכות יום הכפורים סימן תרז' סעיף ב'—אין צריך לפרט החטא; ואם רצה לפרט, הרשות בידו; ואם מתודה בלחש, נכון לפרט החטא. דוגה: אבל כשמתפלל בקול רם, או ש"צ כשחוזר התפלה, אין לפרט החטא; ומה שאומרים על הטא בסדר א' ב' לא מקרי פורט, הואיל והכל אומרים בשוה אינו אלא כנוסח התפלה.

Translation: It is not necessary to present a detailed list of sins. However, if someone wishes to do so, he may. If he expresses his contrition quietly, then he should present a detailed list of sins. RAMAH—When he prays aloud or if he is acting as prayer leader and is repeating Shemona Esrei, he should not provide a detailed list of his sins. That we recite a set of lines that follow each other in alphabetical order, each beginning with the words: concerning our sin, does not constitute an example of presenting a detailed list of sins since each person present is saying the same lines. That means that what is being recited is merely a form of prayer.

Rabbi Aryeh Frumkin in his commentary to סדר רב עמרם גאון contends that רב עמרם גאון held that it was necessary to detail our sins and that the fact that we recite the lines of על הטא in the plural person does not mitigate that we are listing our sins in detail.

סדר רב עמרם גאון—סדר יום כיפורים—page 348—סימן טז.—וסבירא ליה לגאון ז"ל דלא כרמ"א שכתב כיון שכלם אומרים בשוה הוה ליה כנוסח תפלה ואף על גב דלכאורה הוא סברה נכונה, מכל מקום נראה לרבינו דאינו כן, אלא דהוא וידוי ממש דכיון שכל אחד מישראל חוטא גם במה שחבירו שחוטא מטעם עריבות, ובכלל ישראל ודאי דיש עמם כל

הטאות המפורסמים בכל מה שחושב בעל הטא, ולכן אין זה תפלה, רק וידוי ממש. ומוזה הטעם נראה לי שנתקן הנוסח בלשון רבים, דאילו לא היתה הודוי רק בשביל חטאי כל יחיד ויחיד, היו מתקנים אותו רק בלשון יחיד.

Translation: The opinion of Rav Amrom Gaon does not give with the opinion of the RAMAH who wrote that since all who are congregated recite the same list of sins, the list does not represent an expression of contrition but constitutes a form of prayer. Although the logic behind the position taken by the RAMAH appears to be valid, Rav Amrom did not accept that view. Rav Amrom saw those lines as expressing contrition. The lines are recited in the plural person because each Jew is responsible for the sins of every other Jew as part of the sense of responsibility that every Jew is required to feel for the actions of other Jews². There is no doubt that within the Jewish community you can find individuals who have violated each and every one of the sins presented in the lines that begin: concerning the sin. As a result, those lines do not represent a form of prayer but are genuine expressions of contrition. That view would further explain why the lines were written in the plural person. If the lines were composed to represent each individual's sins, the lines would have been written in the singular person.

The dispute as to whether the lines of על הטא represent וידוי or a תפלה is very much based on the fact that lines are written in לשון רבים, the plural person. Perhaps even the רמ"א would agree that the paragraph of א-להי עד שלא נוצרתי which is written in לשון יחיד, the singular person, represents a genuine expression of וידוי. That would support the explanation provided by Rabbi Kanarfogel and the unique addition to the paragraph suggested by the ספר חמדת ימים and adopted by many Sephardic communities.

Let us close with one more look at the Rav's question. The רמב"ם, in his משנה תורה, adopts the formula for וידוי as enunciated by the תלמוד ירושלמי but in his הלכות תשובה, the רמב"ם provides the wording for וידוי of שמונה עשרה as found in the סדר תפלות כל השנה. Perhaps the רמב"ם agreed with the רמ"א that the וידוי in שמונה עשרה is not a true וידוי but is a נוסח תפלה, a form of prayer. If that be the case, there would be no need to enunciate the third stage of תשובה within the וידוי of שמונה עשרה.

2. The recent scandals concerning sexual abuse by teachers in Jewish schools is a good example of the responsibility all Jews have for each other. The Jewish community as a whole is guilty of creating an environment in which the administrators of Jewish schools could ignore the claims of their students and allow the perpetrators to go unpunished.